

F R I S I A   O C C I D E N T A L I S.

Westergoæ conjungitur. Oppidis omnino cāret, & in universum felicitate cāteris multum cedit. Præfecturis continetur 9, sed quæ Westergoæ præfecturas octo haud quaquam æquent: Donyeverstalæa, Lemmerana, Anierverdiana, Scoterlandica, Vttingarana, Hafchera, Stellingwerfica duæ, Orientalis & Occidental, Geestana. Vici in iis numerantur 77, Cœnobium vero unum. Qua parte aratur, frugum satis ferax, pascuis non perinde idonea. Terram palustrem fudit magna copia, & devetam per rivos in usum ignis vicinis dividit. Hujus incolæ, ut fieri solet, animo & corpore ad bellum, laboresque magis quam reliqui, quas copiæ & deliciæ enervant, prompti sunt. Westergoæ universa, & ea, quam dixi, Oostergoæ pars multo maxima fruge, armento, gregibus, piscibus, avibus, quibus culina instrui laute potest, supra quam credi queat, felix est: sed illa humilior, lacubus aut stagnis abundans, & pluribus fluentis irrigua, atque ita piscatu & aucupio melior. Oostergoæ vero editior, & pascuis optimis, satisque nobilior. Vtramque tamen rivi percurrent multi navigabiles. Sed excellit Documanus lati & profundi alvei Docummo Leovardiam ducens, ac illic in duo se brachia scindens; è quibus alterum Franekeram perluens, Harlingam tendit, ibique in mare rursum effunditur: alterum in meridiem se præcipitans, & lacubus aut stagnis se miscens Snecam, Ilftam, Slotam, Staveram, Worcumum per ambages contingit & connectit, pluribusque locis in mare effluit. In hunc & alii quoque rivi se insinuant, qui Sylvestrium agrum pererrant, quorum maximus Cunerus est, quanquam is proprio ore ad Cunaram vicum cognominem in sinum australem etiam effertur. Atque hinc maxima sane commoda incolis ultro citroque commenibus proveniunt.

*Alia olim
Frisia hu-
ius facies.*

Cæterum alias longe, quam jam est, hujus regionis habitus, aliaque forma quondam fuit. Nam longius extra id, quod nunc exstat, littus agri procurrerunt versus insulas, quæ octonis alibi, alibi senis aut quaternis pass. millibus à continente hoc tempore recedunt (hæ sunt Scellinga, Amalandia, Schiermonicoga) quondam etiam cum iisdem cohæsse feruntur, quanquam humiles, & rivis stagnisque crebris divisi. Et quæ nunc continentibus agris ubique inter se junctæ sunt Oostergoæ & Westergoæ, ex profundo, latoque maris influxu totis lateribus dirimebantur: ad cuius influxus oram, eo loco ubi Berlecomum est, oppidum fuit, mer-

catorum frequentia ob insignem portum per celebre: *Vigongum* dixerunt, quod nomen in parte vici ejus, ut ampli, ita elegantis, etiam nunc reliquum, vestigiaque oppidi nondum penitus oblitterata. Adhæc quidquid fere palustrium aquarum in Ostergoæ ac Sylvestribus erat, aut è vicinis lacubus in orientem se effundebat, id collectum per Lavicam in mare efferebatur, amnemque illum, qui jam pene exaruit, vixque rivi nomen, antequam in vadum exeat, tuetur, profundum & magnis classibus navigabilem faciebat.

Lingua usi sunt omnes Frisiæ una & eadem, *Lingua.* quæ ut Germanicam originem satis arguit, sic tamen à vicinorum sermone discrepat, pene ut sui cuiusdam generis videri possit. Nec enim intelligi potest ab exteris ullis: nec olim Frisius in patria educatus exteris etiam vicinos commode intelligebat. In universum tamen cum Anglo sermone tantum cognationis & similitudinis habet, ut ad nullum omnino aliarum gentium, ne finitimarum quidem, proprius accedit. Quod sane Frisicæ originis in ea gente argumentum est maximum. Nomina quoque gentis diversa prorsus à gentibus cæteris, usque eo, ut horum argumento genuinum Frisium ab asscriptio infinitio soleant quondam discernere.

Ingenium genti in universum simplex, ingenuum, excellum: promptumque pro libertate ad arma. Post regium imperium præfectos habuerunt suæ gentis, liberis populi suffragiis electos, ex quibus honoratissimus qui erat, & in omnes reipublicæ partes animum intendebat, accepta ab Italicis civitatibus consuetudine, Potestas proprio vocabulo dicebatur: eratque is magistratus ex populi arbitrio annuus interdum, interdum annorum plurium, nonnunquam etiam perpetuus. Præter istos Comitem quoque ab Imperatore singulis quadrienniis in Frisiæ mitti solitum esse, eo nimirum seculo, cum id, quod de Potestate dixi, in desuetudinemisset, in codice antiqui juris Frisici legitur, coram quo, si quæ majores in populo controversiæ hærebant, disceptabantur. Deinde & nobiles quædam familiæ, honore, opibusque in ea gente eminebant, quarum ambitione factum, ut populus in factiones divisus bello intestino patriam distraxerit. Feuda & dominos nemo noverat, nisi quod Imperatorem patronum ac supremum principem agnoscebant. Hodie Federati Belgii pars, communibus studiis libertatem adversus Hispaniarum regem fortiter feliciterque afferere pergunt.